

Vabergets fästning, Karlsborg

I drift 1912 till 1928.

Vabergets fästning skulle skydda Karlsborgs fästning.

Norra fortet.

Södra fortet med skyddstak från 1940-talet.

Vaberget är ett över 400 hektar stort skogsområde i vilket två stora fort började byggas 1899. Senare kompletterades fortet med skansar, infanteriställningar och batteriplatser. Vaberget var det första experimentet med fort insprängda i berget – ett byggnadssätt som senare kom att bli vanligt i Sverige men unikt internationellt. Det norra av de två fortet hade sex 6 cm kanoner i i pansartorn, det södra fyra 12 cm kanoner och fyra 6 cm. Vaberget skulle skydda Karlsborgs fästning och avrustades samtidigt med denna 1928. De båda fortet är mycket förfallna men är till det yttre ett imponerande vittnesbörd om svensk befästningskonst.

Nulägesbeskrivning

Fastigheten ägs av staten och förvaltas sedan 1993 av SFV. Regeringsbeslut om SBM-förklaring finns inte. Förslag till skyddsföreskrifter är daterat 1998 02 11. Karlsborg är utpekad i utredningen "Försvar i Förvar".

SFV har haft intäkter av torparrenden och förrådshyror samt utgifter för väghållning m.m. Tillsammans har detta de senaste nio åren givit positivt ekonomiskt resultat. Försvarsmakten förväntas dock lämna sina förhyrningar.

Endast skyddsåtgärder har vidtagits på själva anläggningen, vars underhåll är svårt eftersatt. Anläggningen är inte miljösanerad. Oljetank och elledningar finns kvar.

Om anläggningen ska visas krävs skyltning, sopkärl och vissa vägarbeten.

Levandegörande

SFV bedömer att anläggningen har liten lämplighet för levandegörande. Området lämpar sig för dagsvandringar och är tillgängligt med bil. Det har hittills inte varit möjligt att finna en intressent som velat ansvara för levandegörande.

Karlsborg är en levande militärstad. Besöksnäringen är stor i förhållande med kommunens storlek. Göta Kanal är en stor attraktion. Kommunen framhåller att det är viktigt att området förblir tillgänglig för allmänheten då utsikten från befästningen är vacker. Viktigt är också att det finns skyltning och dokumentation om vad platsen varit förut och hur den var tänkt att användas. Kommunen anser att det är positivt om platsen t.ex. kunde användas till evenemang.

Kostnader

Kostnader för att bevara				Kostnader för att levandegöra					Intäkter			
Engångskostnader				Årliga kostnader för drift- och underhåll			Engångskostnader		Årliga kostnader för drift- och underhåll			Intäkter
Startkostnad	Militär	Startkostnad	Eftersatt	Militär	Drift	Underhåll	Militär	Investeringar	Militär	Drift	Underhåll	Intäkter
Före	utrustning	Efter	underhåll	utrustning	tkr/år	bygg och	utrustning	bygg och	utrustning	tkr/år	bygg och	tkr/år
överföring	tkr	överföring	tkr	tkr/år		installationer	tkr	installationer	tkr/år		installationer	tkr/år
tkr		tkr				tkr/år					tkr/år	
0	10	1 450	7 525	0	70	81	0	355	0	85	10	695
Summa:				151			355		95			695

SFV har haft intäkter av torparrenden och förrådshyror, samt utgifter för väghållning m.m., tillsammans med ett hittills positivt ekonomiskt resultat på i genomsnitt ca 200 000 kr/år de senaste nio åren. Försvarsmakten förväntas lämna sina förhyrningar.